



DET KONGELIGE  
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.

Vår ref.  
18/5799

Dato  
18.12.2018

### **Endringer i statsborgerloven mv.**

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) viser til Kunnskapsdepartementets høringsnotat 5. november 2018 om endringer i statsborgerloven mv.

Etter JDs mening er høringsnotatets annet alternativ å foretrekke, både med tanke på rettsikkerhet og ressursbruk. Gjennom dette alternativet styrkes rettsikkerheten ved at det legges til rettsikkerhetsgarantier for å sørge for en god behandling av disse sakene. Sentrale aktører på feltet, som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, Domstoladministrasjonen og Regjeringsadvokaten, har alle pekt på at Stortingets anmodningsvedtak, som direkte kommer til uttrykk i høringsnotatets første alternativ, ikke vil styrke rettsikkerheten. Ansvarsfordelingen mellom forvaltningen og domstolene, kostnader og konsekvenser taler dessuten samlet sett for at annet alternativ fremstår som den beste løsningen.

### **Ang. henvisning til barnets beste i selve lovforslaget**

Etter vårt syn bør ikke statsborgerloven § 26 fjerde ledd annet punktum inneholde en egen setning om barnets beste («I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»). Dette følger allerede tydelig av Grunnloven § 104 annet ledd og barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1. Det kan også oppstå uberettiget tvil om hvorvidt barnets beste i mindre grad skal ha betydning i andre sammenhenger, og det kan oppstå press for å få flere bestemmelser av denne typen inn andre steder i lovgivningen.

### **Ang. rettsvirkning iht. det alternative forslaget i punkt 5.2**

I punkt 5.2 foreslås det at statsborgerloven § 27 nytt åttende ledd skal lyde slik:

Postadresse  
Postboks 8005 Dep

Kontoradresse  
Gullhaug Torg 4A  
0484 Oslo

Leveringsadresse  
Varemottak  
Akersgata 59  
0180 Oslo

Telefon - sentralbord  
22 24 90 90  
Org.nr.: 972 417 831

Thale N. Frich

«Dersom Utlendingsnemnda fatter vedtak om tilbakekall av statsborgerskap, beholder den saken gjelder statsborgerskapet frem til saken er avgjort av tingretten. Dette gjelder kun dersom saken bringes inn for tingretten innen fire måneder fra det tidspunkt underretningen om vedtaket er kommet frem til parten.»

Et tungtveiende argument for at forvaltningen skal treffe vedtak om tilbakekall av statsborgerskap, er at det er ressursbesparende når saken behandles parallelt med utlendingssaken. En forutsetning for f.eks. å gi tillatelse eller treffe vedtak om utvisning, er at personen er å anse som «utlending», altså ikke er norsk statsborger, jf. utlendingsloven § 5.

Ved å forskyve rettsvirkningen av vedtaket om tilbakekall blir det uklart når vedkommende ikke lenger er norsk statsborger og om det er adgang til å treffe vedtak etter utlendingsloven. Videre er det uklart om vedkommende er å anse som utlending eller statsborger før rettens avgjørelse blir rettskraftig.

Etter vårt syn synes det som en bedre retsteknisk løsning om vedtak om statsborgerskap, samt ev. vedtak i berørte saker etter utlendingsloven, gis utsatt iverksettelse inntil det foreligger endelig dom. Til illustrasjon nevnes forvaltningsloven § 42 første ledd annet punktum:

«Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettelsen til det foreligger endelig dom.»

### **Forholdet til HR-2016-2017-A og utlendingsloven § 63**

I høringsnotatets punkt 5.6. uttaler departementet at «[t]ilbakekall på grunn av uriktig faktum kan bare skje dersom søkeren bevisst har gitt gale opplysninger eller unnlatt å opplyse om forhold som var viktig for vedtaket om statsborgerskap». Vi viser også til forslaget til § 26 annet ledd.

JD viser i denne sammenheng til HR-2016-2017-A. HR-2016-2017-A gjelder riktignok *tilbakekall etter utlendingsloven*, men det bør etter vårt syn fremkomme tydeligere hva som skiller bestemmelsene og at tilbakekallsadgangen etter statsborgerloven er snevrere enn etter utlendingsloven på dette punkt.

Med hilsen

Nina E. D. Mørk e.f.  
avdelingsdirektør

Thale N. Frich  
seniorrådgiver

*Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur*